معنای اجزاء اصولی، عاملی برای عدول شیخ از ارتکاز بادی النظر

خب در ابتدای صوم این را فرمودند اما در اینجا مطالب ما نحن فیه را دارند. اما آن چیزی که برای ما مهم است، این است که اموری که سبب شده ایشان از آن مطلب خوبی که اول فرمودند، برگردند، توان این را دارد که ما را برگردانند ای نه؟ آن مطلب خوبی که اول فرمودند این بود:

> **إنّ ظاهر الدليل المذكور- أعني قوله (عليه السلام) في الأخبار المستفيضة: «و إن كان من رمضان فيوم وفّق له»- يدل على أنّ الواقع منه نفس صوم رمضان، لا أنّ صوم غير رمضان يصير بدلا عن صوم رمضان، فدلّ على أنّ نيّة الغير لا تقدح في وقوع صوم رمضان، إذا وقع أصل الصوم لداعي مطلوبيّته في ذلك اليوم، و إن كان عنوان المطلوب في الواقع مخالفا لعنوانه باعتقاد المكلّف، إلّا أنّ ظاهر قوله: «يوم وفّق له»- في الأخبار- معارض بقوله (عليه السلام)- في بعضها الآخر-: «أجزأ عنه» فإنّ ظاهره المغايرة و البدليّة»[1]**

«... يدل على أنّ الواقع منه»؛ کسی که یوم الشک را روزه گرفت اما نمیدانست که اول ماه رمضان است، «نفس صوم رمضان»؛ همان را گرفته است. تمام شد! وفق له. این مطلب خیلی خوب و موافق ارتکاز است. ما تا آخر هم مدافع این حرف هستیم. فقط مطلبی که میگویند معارضه هست و برمیگردند، میمانند. ببینیم معارضه هست ای نه؟ موجب میشود برگردیم ای نه؟

«لا أنّ صوم غير رمضان يصير بدلا عن صوم رمضان»؛ این صوم غیر ماه مبارک است، لذا بدل میشود. خود روایت میگوید «کان من شهر رمضان»، بگوییم تفضل است! بعد فرمودند: **«الا أنّ ظاهر قوله: «يوم وفّق له»- في الأخبار- معارض بقوله (عليه السلام)- في بعضها الآخر-: «أجزأ عنه» فإنّ ظاهره المغايرة و البدليّة»؛** که این را دیروز عرض کردم که اجزاء کاربردهای بسیار زیادی دارد و لازمه آن مغایرت و بدلیت نیست. بله فضای بحث اصولی اجزاء، هر دو موردش مغایرت است. چه اجزاء امر اضطراری از اختیاری و چه اجزاء امر ظاهری از واقعی. ولی خب این فقط در اصول است، چون نیاز بوده از آن بحث شده است. ولی کاربرد کلمه اجزاء به این صورت نیست. به گمانم همین پشتوانه حرفهای بعدی شیخ میشود.

[1] کتاب الصوم ص۱۱۶

بازبینی #1
ایجاد شده در 25 مه 2026 10:52:55 توسط ... .
به روزرسانی شده در 25 مه 2026 10:55:23 توسط ... .